

Sygn. akt I ACz 208/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz
Sędziowie:	SA Grażyna Demko (spraw.)
	SA Marek Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa **Skarbu Państwa – Naczelnika I Urzędu Skarbowego w R.**

przeciwko **I. M.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia **pozwanej**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 24 października 2012 r., sygn. akt I C 1406/12

postanawia:

oddalić zażalenie.-

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 24 października 2012r sygn.akt. IC 1406/12 w sprawie z powództwa Skarbu Państwa-Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. przeciwko I. M. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, rozpoznając wniosek powoda w przedmiocie zabezpieczenia, Sąd Okręgowy w Rzeszowie – udzielił zabezpieczenia poprzez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania przez pozwaną udziału w 1/2 części w prawie własności nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) położoną w R., dla której Sąd Rejonowy w Rzeszowie prowadzi księgę wieczystą nr (...) i nakazanie wpisania w tej księdze wieczystej ostrzeżenia o udzielonym zabezpieczeniu.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, iż powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia przez zakazanie pozwanej zbywania i obciążania udziału w 1/2 części w prawie własności nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) o pow. 0,0268ha, dla której Sąd Rejonowy w Rzeszowie prowadzi księgę wieczystą nr (...) i ujawnienia ostrzeżenia o udzielonym zabezpieczeniu w tejże księdze wieczystej.

Uzasadniając wniosek o udzielenie zabezpieczenia powód wskazał, iż przedmiotem żądania pozwu jest roszczenie pauliańskie tj. żądanie uznania za bezskuteczną wobec niego umowy podziału majątku dorobkowego zwartej między pozwaną a jej mężem J. M. w dniu 27 grudnia 2007r w zakresie udziału w 1/2 części w prawie własności działki nr (...) o pow.0,0268ha objętej księgą wieczystą nr (...) oraz udziału w 1/2 części w prawie własności samochodu osobowego

marki T. (...) nr rej. (...) w celu umożliwienia powodowi zaspokojenia z powyższych praw majątkowych wierzytelności wobec dłużnika J. M. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2007r wraz z odsetkami za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi. Czynność dokonana przez dłużnika, który miał świadomość wierzytelności przysługującej powodowi spowodowała jego niewypłacalność i miała na celu uniemożliwienie przeprowadzenia skutecznej egzekucji.

W ocenie Sądu Okręgowego spełnione zostały przesłanki warunkujące udzielenie zabezpieczenia określone treścią art.730.1kpc, bowiem powód uprawdopodobnił roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Powód uprawdopodobnił, iż dłużnik J. M. przeniósł na pozwaną I. M. udział w 1/2 części w prawie własności działki nr (...) i czynność ta została dokonana z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela. W wyniku czynności dłużnik stał się niewypłacalny, zaś prowadzone wobec niego postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne.

Zważywszy na bliskie więzi rodzinne między stronami umowy podziału majątku dorobkowego istnieje duże prawdopodobieństwo, iż nieruchomości ta może zostać zbyta, co może zniweczyć cel niniejszego postępowania, zatem również przez powoda został wykazany interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Ustanowienie zakazu zbywania i obciążania udziału w nieruchomości oraz wpisanie ostrzeżenia w księdze wieczystej stanowić będą odpowiednie zabezpieczenie, które zapewni uprawnionemu należytą obronę, zaś obowiązaną nie obciążą ponad miarę.

Orzeczenie oparto na art.730.1par.1kpc w związku z art.755par.1pkt.2 i 5kpc.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie złożyła pozwana I. M. i domagała się jego zmiany przez oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Zarzuciła naruszenie art.730.1par.1, 2 i 3kpc przez błędne przyjęcie, iż w niniejszej sprawie kumulatywnie spełnione zostały wszystkie przesłanki określone powołanym przepisem.

Podniosła przy tym w uzasadnieniu zażalenia, iż wierzytelność, której ochrony domaga się powód to należności podatkowe, które mają charakter publicznoprawny. Zdaniem skarżącej skarga pauliańska służy wyłącznie do ochrony wierzytelności cywilnoprawnych, zaś powód dochodzi należności podatkowych. Powołała się przy tym na liczne orzeczenia Sądu Najwyższego.

W takiej sytuacji – zdaniem skarżącej nie może być mowy o tym, aby powód mógł dochodzić roszczenia w oparciu o art.527kc, a tym samym aby uprawdopodobnił roszczenie.

Nie została wykazana jedna z przesłanek koniecznych określonych w art.730.1kpc, tak więc brak było podstaw do uwzględnienia wniosku.

Dodatkowo wskazała, iż do chwili wydania decyzji podatkowej jej mąż był przekonany, iż umowa sprzedaży lokalu użytkowego jest wolna od podatku dochodowego, stąd też nie ujął tego dochodu w zeznaniu podatkowym. Lokal ten nie został ujęty w ewidencji środków trwałych spółki i brak było podstaw –w interpretacji, którą uzyskał jej mąż oraz wspólnicy do naliczenia podatku. Ani jej działanie, ani działanie dłużnika nie zmierzało do pokrzywdzenia wierzycieli, zatem nie można mówić, iż zachodzą przesłanki do uznania czynności za bezskuteczne.

Nie został wykazany interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, jako że nie zachodzą okoliczności wskazujące na utrudnienia wykonania orzeczenia w sprawie albo uniemożliwienia bądź utrudnienia w osiągnięciu celu postępowania.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanej – powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje;

Z treści art.730.1par.1kpc wynika, iż udzielenie zabezpieczenia uwarunkowane jest wykazaniem prawdopodobieństwa istnienia roszczenia i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Obie przesłanki muszą wystąpić łącznie. Sposób zabezpieczenia musi uwzględniać interesy stron, tak by uprawnionemu zapewnić należyłą ochronę, a obowiązane nie obciążać ponad miarę /art.730par.3kpc/.

Oceny wniosku o udzielenie zabezpieczenia należało dokonać przez pryzmat okoliczności przedstawionych w pozwie i we wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Rozważyć należało – czy istotnie powód uprawdopodobnił roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, czy też rację ma skarżąca i żadna z koniecznych przesłanek nie została wykazana.

Jeśli chodzi o brak uprawdopodobnienia roszczenia to zarzut ten nie mógł zostać uznany za uzasadniony.

Wbrew twierdzeniom pozwanej, która w zażaleniu podnosiła niedopuszczalność dochodzenia roszczeń z tytułu należności publicznoprawnych /a takie stanowi podatek dochodowy od osób fizycznych/ w oparciu o art.527kc - dopuszczalnym jest dochodzenie na drodze sądowej w oparciu o art.527kc należności publicznoprawnych.

Początkowo w orzecznictwie Sądu Najwyższego istniała rozbieżność stanowisk co do dopuszczalności drogi sądowej w razie domagania się przez stronę powodową ochrony wiarygodności publicznoprawnej przy wykorzystaniu instytucji skargi pauliańskiej i Sąd Najwyższy przyjmował, iż droga sądowa do ich dochodzenia jest wyłączona - i do tych orzeczeń nawiązuje pozwana w zażaleniu. Rozbieżność ta była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w powiększonym składzie 7 sędziów w uchwale z dnia 12 marca 2003r IIICZP 85/2002, OSNC 2003/10/129 stanął na stanowisku dopuszczalności drogi sądowej i stanowisko to zostało podtrzymane w późniejszych orzeczeniach /patrz; uchwała z dnia 11 kwietnia 2003r, IIICZP 15/03, OSNC 2004/3/32, postanowienie z dnia 13 maja 2003r, VCK 63/02 niepubl., postanowienie z dnia 5 maja 2005r, IVCK 70/05 niepubl., wyrok z dnia 13 maja 2005r, ICK 67/04, Prawo Bankowe 2005/9 s.10/.

Również okoliczności podnoszone w pozwie zdają się wskazywać, iż roszczenie zostało uprawdopodobnione. Z treści pozwu wynika, iż powód domaga się uznania za bezskuteczną czynności prawnej tj. zawartej między dłużnikiem J. M. a pozwaną I. M. – umowy podziału majątku dorobkowego w części dotyczącej udziału dłużnika w 1/2 części w nieruchomości /działka nr (...)/ oraz w ruchomości w postaci samochodu osobowego. Z załączonych do pozwu dowodów, w szczególności decyzji podatkowych oraz wyroków; WSA w Rzeszowie I S.A./Rz 193/10 oraz NSA IIFEK 2532/10 wynika, iż dłużnik J. M. jest zobowiązany do zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych za 2007r w ustalonej kwocie 374.415zł.

W dniu 17 grudnia 2007r J. M. zawarł w formie aktu notarialnego z małżonką I. M. umowę o rozdzieleniu majątkowej, a następnie w dniu 27 grudnia 2007r małżonkowie dokonali podziału majątku dorobkowego poprzez przyznanie całego majątku na rzecz pozwanej - bez spłat i dopłat /patrz; umowy z dnia 17 grudnia 2007r k-33, i z dnia 27 grudnia 2007r k-112-114/. Podjęte przez dłużnika czynności spowodowały, iż stał się niewypłacalny, bowiem egzekucja okazała się bezskuteczna.

W takiej sytuacji należy uznać – w ślad za Sądem pierwszej instancji, iż powód uprawdopodobnił roszczenie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego należało także przyznać rację Sądowi Okręgowemu, iż powód wykazał interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia albo w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie /art.730.1 par. 2kpc/.

Celem skargi pauliańskiej jest umożliwienie wierzycielowi zaspokojenia się z majątku osoby trzeciej w zakresie, w jakim byłoby to skuteczne w stosunku do dłużnika, gdyby ten nie pozbył się swego majątku.

Okoliczności i czas w jakich zostały podjęte przez dłużnika i pozwaną czynności /zniesienie wspólności ustawowej i zawarcie umowy podziału majątku dorobkowego/ zdają się wskazywać na pozbywanie się majątku stanowiącego określoną wartość w celu utrudnienia osiągnięcia celu postępowania. Istnieje realne zagrożenie, iż pozwana dokona dalszego zbycia nieruchomości, której w całości jest właścicielką, ewentualnie jej obciążenia, co spowoduje utrudnienie osiągnięcia celu postępowania.

Mając na uwadze przedstawione wyżej okoliczności należało uznać zażalenie za bezzasadne, co skutkowało jego oddaleniem w oparciu o art.385kpc w związku z art.397par.2kpc.

O kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzygnie Sąd Okręgowy w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie/ art.745par.1kpc/.